

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central
Judecător: D. Croitor
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

Dosarul nr. 3ra-558/18

ÎNCHEIERE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului
Judecători

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Ciorici Aurelia,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciorici Aurelia împotriva Primăriei orașului Strășeni și Botea Veaceslav cu privire la anularea dispoziției, stabilirea unui noi grafic de întrevvedere și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2017, prin care s-a respins, din lipsă de temei, apelul declarat de către Ciorici Aurelia și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 aprilie 2017,

c o n s t a t ă :

La 02 decembrie 2016, Ciorici Aurelia a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei or. Strășeni și Botea Veaceslav cu privire la anularea dispoziției și stabilirea unui nou grafic de întrevvedere cu copilul minor, cât și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 09 august 2009, între ea și Botea Veaceslav a fost înregistrată căsătoria civilă, urmare a acestei căsătorii la 01 mai 2010, s-a născut fiica Mirela, care se află la întreținerea și educația reclamantei, ulterior, din motiv că conviețuirea comună nu era posibilă, s-a adresat cu o cerere de desfacere a căsătoriei în instanța de judecată, iar Judecătoria Strășeni, prin hotărârea nr.2-1418/11 din 19 august 2011, a dispus desfacerea căsătoriei din culpa lui Botea Veaceslav, recunoscând că acesta a părăsit familia, totodată, instanța de judecată a stabilit domiciliul copilului minor X Y cu ea, dat fiind faptul că aceasta locuia și era întreținută de reclamantă, la fel, a dispus încasarea de la Botea Veaceslav a pensiei pentru întreținerea copilului minor.

Mai indică că, la 12 iulie 2012, autoritatea tutelară reprezentată de Primăria or. Strășeni, la cererea lui Botea Veaceslav, a emis dispoziția nr.116, prin care s-a stabilit modul de participare a lui Botea Veaceslav la educația copilului minor X Y și s-a aprobat un grafic de întrevedere, astfel în fiecare zi de sâmbătă de la 9.00 până la 12.00, în fiecare zi de miercuri din luna iulie de la 16.00 până la 20:00, în fiecare zi de miercuri din luna august de la 16.00 până la 18.00 (vizita la grădiniță), fiindcă la ședința comisiei de atunci s-a susținut că Botea Veaceslav este un tată bun, prin faptul că se interesează de copilul său și nu are nici o restanță la plata pensiei de întreținere a copilului minor, respectiv i s-a aprobat toate revendicările, totuși, cu toate că graficul stabilit prin dispoziția nr.116 din 12.07.2012 a fost întocmit fără a ține cont de părerea ei, care avea la întreținere copilul minor, aceasta a respectat graficul aprobat de autoritatea tutelară.

Menționează că, pe parcursul anilor, ea și copilul ei au suferit în urma modului de participare a lui Botea Veaceslav, iar ca urmare a recăsătoriei cu X Y la 05 iunie 2015, situația s-a agravat, Botea Veaceslav ajungând să-și permită samavolnic să i-a copilul de la grădiniță, să aștepte reclamanta de la serviciu, să ducă copilul la Chișinău fără înștiințare, să sune sistematic la domiciliu, fără a mai menționa problemele de sănătate pe care le avea copilul și fiind atenționat, rugat în orice fel, ignorând prescripțiile medicale.

Afirmă că a înaintat, la 21 octombrie 2015, un demers către autoritatea tutelară privind abrogarea dispoziției din 12 iulie 2012, unde a expus acțiunile lui Botea Veaceslav, astfel, Primăria or. Strășeni, examinând demersul înaintat a considerat argumentele invocate de reclamantă drept declarative, iar în caz de dezacord cu prevederile dispoziției nr.116 din 12 iulie 2012, a informat petiționara despre dreptul de a se adresa în judecată.

Consideră că a invocat suficiente argumente ce ar demonstra încălcarea graficului de întrevederi de către Botea Veaceslav, însă cu toate acestea autoritatea tutelară a tratat superficial demersul înaintat fără a-l supune în fond pentru examinare, obligând reclamanta și nu pe Botea Veaceslav să respecte prevederile dispoziției menționate.

Explică că, la 26 februarie 2016, Primăria Strășeni, la cererea lui Botea Veaceslav a emis dispoziția nr.28 prin care a stabilit un nou grafic de întrevederi ce prevede vizitarea de către acesta a copilului minor X Y, în fiecare zi de miercuri de la ora 16.00 - 18.30; prima și a treia săptămână a fiecărei luni în ziua de sâmbătă de la 10.00 până duminică ora 18.00; vacanța de iarnă (vizita de Crăciun la bunica X Y, din 7 ianuarie ora 10.00 până la 8 ianuarie ora 18.00); vacanța de Paști (Pastele Blajinilor, ziua de duminică, ora 10.00 până luni ora 18.00); vacanța de vară (din data de 22 ora 10.00, inclusiv data de 30 a fiecărei luni), cu acordul minorei, în susținerea cererii sale, Botea Veaceslav a prezentat documente confirmatoare a stării de sănătate a mamei sale care are grad de dezabilitate, precum și faptul că își execută obligațiile privind plata pensiei de întreținere a copilului minor.

Precizează că, a prezentat următoarele obiecții față de extinderea graficului de întrevederi și anume copilul minor, X Y este fetiță la vârsta de 5 ani împliniți,

iar tatăl ei biologic nu are experiență de îngrijire a copilului și nici bunica, X Y având grad sever de dezabilitate nu-i permite sănătatea să îngrijească un copil mic, necesitând personal de îngrijire; Botea Veaceslav nu prezintă suficiente garanții precum că ar respecta regimul obișnuit al copilului (mesele, orele de somn), ori din cererea prezentată nu era clar unde se va afla copilul Mirela, pe parcursul timpului când va fi cu tatăl biologic; a fost categoric contra aflării pe timp de noapte a minorei în alt loc decât în familia sa și în condiții obișnuite și cunoscute pentru copil; a invocat inadmisibilitatea ca de sărbători (Crăciun și Pastele Blajinilor) copilul să nu fie în familia sa, sub supravegherea mamei, pentru a nu prejudicia sănătatea minorei, dat fiind faptul că mesele de sărbătoare și vizitele care se fac în mod obișnuit de sărbători duc la suprasolicitarea fizică pentru maturi, dar cu atât mai stresante pentru un copil, reclamanta a fost cu atât mai categorică față de vacanțele prelungite pe timp de vară, din aceleași motive invocate mai sus, dar și a atașamentului reciproc al mamei și copilului, care n-au fost niciodată despărțite.

Specifică că Comisia nu a acceptat obiecțiile ei, a tatălui acesteia Sirețanu Ion, bunelului minorei care pe parcursul anilor a ajutat la creșterea și educarea copilului, a soțului ei, X Y care i-a devenit tată de fapt copilului, a ignorat faptul că copilul are o familie în care crește și se educă, a solicitat să fie informată despre reședința lui Botea Veaceslav și a condițiilor de trai, precum și evaluarea psihologică a acestuia, mai ales că în componența comisiei nu făcea parte niciun specialist de asemenea calificare și nici un medic, iar Comisia a admis în parte solicitarea ei, iar la ședința următoare i-au fost prezentate evaluarea condițiilor de trai de la bunica X Y, or. Bălți și evaluarea condițiilor de trai de la familia Arabadji, com. Ciorescu, mun. Chișinău, cu a căror fiică Nadejda, Botea Veaceslav concubinează, chiar dacă a obiectat în privința faptului că la Bălți, sunt suficiente condiții pentru copil la rămânerea acestuia pe noapte unde în două camere, potrivit evaluării, se află bunica, X Y care are un grad sever de dezabilitate, fiica acesteia X Y, fiul ei X Y, precum și fiul Botea Veaceslav împreună cu concubina acestuia, Arabadji Nadejda, iar referitor la reședința acestuia din com. Ciorescu, a invocat lipsa dovezilor despre faptul că acesta este cu adevărat înscris la adresa invocată, iar în cazul adevăririi faptului, inclusiv la aspectul moral al aflării copilului în locuri unde tatăl biologic concubinează.

Consideră că la stabilirea acestui grafic nu s-a ținut cont de opinia ei, care are în întreținerea directă copilul minor X Y, nici nu a examinat obiecțiile ei, fapt adevărit de procesul-verbal nr.2 din 23 februarie 2016, al ședinței Consiliului local pentru protecția copilului, examinând doar solicitarea lui Botea Veaceslav.

Indică că dispoziția menționată a fost folosită de Botea Veaceslav drept temei pentru răfuială personală cu Ciorici Aurelia, în perioada 03-13 mai 2016, copilul X Y a suferit de o xxx care nu i-a permis să meargă conform graficului de întrevăderi stabilit, ceea ce a urmat cu adresări la poliție și procuratură pentru a se lua măsuri cu mama copilului care în tot acest timp și-a îngrijit copilul fără nici un sprijin de la tatăl biologic al minorei, a fost sancționată fiindu-i întocmit proces-verbal cu privire la contravenție la 12 mai 2016 pentru comiterea contravenției

prevăzute de art. 64 Cod Contravențional, la moment existând o decizie a Curții de Apel Chișinău, în acest caz, care a anulat hotărârea Judecătorei Strășeni cu privire la recunoașterea comiterii contravenției de către reclamantă și subliniază că, aceasta a fost bazată exclusiv pe argumentele agentului constatator, părții vătămate și procurorului și întrucât au fost admise erori judiciare, cauza va fi rejudecată.

Menționează că, la 16 mai 2016, a sesizat autoritatea tutelară și a cerut să fie stabilit un nou grafic pe motiv că copilul și familia ei este afectată, înaintând de această dată propuneri rezonabile de ajustare care ar fi menite să nu creeze conflicte de asemenea fel, iar în răspunsul său din 20 mai 2016, autoritatea tutelară a considerat cererea ei lipsită de temei, fără a aduce din nou niciun argument, graficul întocmit a afectat sănătatea copilului și familia, dacă în fiecare vară se obișnuia să plece la salinile din România, copilul necesitând tratament în acest sens, vara aceasta nu a fost posibilă nici o deplasare în interesul copilului, deoarece pe timp de vară familia a fost practic blocată de vizitele lui Botea în zilele de miercuri, week-enduri și vacanțele de zece zile în fiecare lună de vară, totodată, Botea Veaceslav nu a întreprins nici o tentativă de a duce copilul la mare sau a face careva acțiuni de îmbunătățire a sănătății fiicei, ceea ce a rezultat la moment cu prescrierea medicamentelor pe termen îndelungat care previne crize obstructive în astm, tratament care până acum nu a fost prescris.

Relevă că în urma adresării personale către primarul Valentina Casian și depunerii unei noi cereri de revizuire a dispoziției nr.28 din 26 februarie 2016, la 09 septembrie 2016, a fost convocată o ședință a Comisiei pentru soluționarea litigiilor referitor la educația copiilor, la care reclamanta, a prezentat obiectiile ei și a propus un nou grafic care ar prevedea următorul program: în fiecare zi de miercuri de la 16.00 - 19.00 în fiecare zi de sâmbătă de la 9.00 - 19.00; când copilul este bolnav graficul se suspendă, iar tatăl biologic nu va deranja la domiciliu familia; vacanța de iarnă, sărbătorile de Crăciun și de Paști să fie anulate; pentru vacanțele de vară, tatăl va aduce copilul imediat ce acesta solicită și va anunța familia la telefon; luna august copilul să se afle cu familia acasă pentru a avea posibilitatea să meargă în vacanță și pe viitor să se pregătească de școală; de asemenea a fost lăsat un număr de telefon care ar permite contactul în cazuri excepționale.

Afirmă că deși a prezentat în argumentarea sa concluzia medicului pediatru Tatiana Tănase și în esență nu a diminuat dreptul tatălui de a se vedea cu copilul, decât protejând minora de o extindere prea mare și în detrimentul ei, comisia convocată nu a admis nici o ajustare măcar, dar a permis comportament insultător al lui Botea Veaceslav, iar în procesul-verbal din 09 septembrie 2016 a inclus doar date false precum că, copilul X Y s-ar fi aflat la Botea Veaceslav în timpul sărbătorilor de Paști, când de fapt copilul a fost grav bolnav și s-a aflat la îngrijirea mamei, iar Botea Veaceslav era preocupat să-și caute dreptatea pe la organele de poliție și procuratură, pentru ce a fost întocmit și proces-verbal cu privire la contravenție din 12 mai 2016, autoritatea tutelară a manifestat iresponsabilitate, incompetență, tratament discriminatoriu față de reclamantă, dar și cel mai grav

indiferență față de viața și sănătatea unui copil a cărui protecție este responsabilitatea directă, ulterior, s-a adresat după explicații prin cererea din 12 septembrie 2016, când a contestat inclusiv componența calitativă și cantitativă a comisiei respective, dar a primit același răspuns despre lipsă de teme în repetarea ședinței și reexaminarea graficului din 23 septembrie 2016.

Consideră că sesizând autoritatea tutelară, la 18 octombrie 2016, despre faptul că copilul a fost adus la domiciliul ei cu febră, după o vizită la Botea Veaceslav și solicitând să fie luate măsuri urgente, a fost expediat răspuns din 02 noiembrie 2016 precum că primăria nu are competență și i s-a recomandat adresare în instanța de judecată, răspuns care a servit drept teme pentru prezenta cerere.

Explică că grădinița pe care o frecventează X Y, a fost închisă pentru reparații, fiind zilnic copilul cu ea la serviciu, în ziua de miercuri, potrivit graficului nu se afla la domiciliu la ora 16.00, ceea ce a constituit un nou motiv de adresare a lui Botea Veaceslav la poliție precum că i se încalcă drepturile, invocă că dispoziția nr.28 din 26 februarie 2016 este una arbitrară și ilegală, încălcând grav drepturile copilului și drepturile părintești a reclamantei, drepturi protejate de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989, Convenția Europeană a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, Codul Familiei, precum și prevederile art. 6 și 9 al Legii nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.

Invocă că autoritatea tutelară a discriminat mama, acea persoană care, pe parcursul anilor și-a îngrijit copilul, iar tatăl biologic de la vârsta acestuia de un an a părăsit familia, a neglijat oricare responsabilități părintești decât în limita titlului executoriu și mai mult a provocat disensiuni, conflicte și atacând fără motive mama, ca dovadă a solicitat declarația educatorului de la grădinița la care merge copilul X Y, educatoarea X Y, a specificat frecvența neglijare a vizitelor tatălui, mai ales în ultimul an și comportamentul acestuia care duce deseori la situații de conflict, când în locul onorării obligațiilor cerute și asumate personal își stabilea singur programe de vizită, ignora regimul copilului și face deranj educatorului și altor copii, anume dispoziția care se contestă a servit teme pentru astfel de acțiuni din partea lui Botea Veaceslav, iar autoritatea tutelară a manifestat indiferență față de drama familiei și mai mult l-a favorizat pe Botea Veaceslav, ori, anume autoritatea tutelară putea să stabilească limitele peste care nu se mai extind drepturile părintești ale lui Botea Veaceslav, dar și responsabilităților egale.

Invocă un abuz din partea autorității tutelare care în examinarea unui litigiu dintre Ciorici Aurelia și Botea Veaceslav, privind modul de participare a acestuia la educația copilului minor, nu a ținut cont de opiniile ambilor părinți, încălcând astfel principiul imparțialității, mai mult, manifestă favoritism inexplicabil.

Relevă că a mai solicitat și părerea medicului pediatru X Y care examinează copilul din 2012 și este la curent cu starea de sănătate a copilului și care de asemenea a considerat că graficul stabilit trebuie revăzut, tot datorită vârstei fragede pe care o are copilul, când evident are nevoie de îngrijire, atenționând asupra extinderii graficului stabilit pe timp de noapte, iar faptul că copilul a început

să urmeze tratament xxxx, confirmă încă o dată necesitatea revizuirii acestui grafic pentru ca mama să poată îngriji de copil, dat fiind că tatăl este iresponsabil în acest sens, numai instanța judecătorească, fiind în considerare, cu prioritate interesul superior al copilului, poate limita exercitarea acestui drept, dacă există motive temeinice de natură a periclita dezvoltarea fizică, mentală, spirituală sau socială a copilului, numai instanța de judecată poate aprecia cine se face vinovat de încălcarea unui drept, dar și sancționarea acestuia, pentru ca să compenseze impactul inacțiunii autorității tutelare care a provocat afectarea psihologică a copilului, dar și a sănătății lui, a afectat psihologic mama, a permis tacit ca mama să fie purtată la organele poliției, procuraturii, judecătorii pentru a se apăra de abuzurile lui Botea Veaceslav, neîntreprinzând nici o acțiune la numeroasele solicitări de a interveni, dar și pentru viitoarele tratamente recuperatorii care cu siguranță va trebui să le suporte familia în acest caz.

Reclamanta Ciorici Aurelia solicită anularea dispoziției nr. 28 din 26 februarie 2016 și stabilirea unui nou grafic de întrevederi după cum urmează, în fiecare zi de miercuri de la 16:00 – 19:00, de la 17:30-19:00 când copilul nu va frecventa grădinița, în fiecare zi de sâmbătă de la 9:00 – 19:00, când copilul este bolnav, graficul se suspendă, iar tatăl biologic nu va deranja familia, luna august copilul să se afle cu familia acasă pentru a avea posibilitatea să meargă în vacanță și pe viitor să se pregătească de școală, cât și încasarea cu titlu de prejudiciu moral de la Primăria Strășeni în beneficiul acesteia, suma de 30 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 aprilie 2017, acțiunea înaintată de către Ciorici Aurelia a fost respinsă ca fiind nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2017, s-a respins, din lipsă de temei, apelul declarat de către Ciorici Aurelia și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 aprilie 2017.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 12 martie 2018, Aurelia Ciorici a declarat recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 aprilie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea înaintată de către Ciorici Aurelia.

În motivarea cererii de recurs a invocat că hotărârile instanței judecătorești sunt unele ilegale și neîntemeiate, fiind emise cu interpretarea și aplicarea eronată a legii și a normelor de drept material, cât și cu aprecierea arbitrară a probelor.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 14 decembrie 2017 (f.d. 237 vol. I), cât și faptul că la materialele cauzei nu sunt careva probe privind recepționarea acesteia de către recurent, recursul declarat de către Ciorici Aurelia se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială

sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ciorici Aurelia nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, iar recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele

recursului, invocate în speță, sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ciorici Aurelia ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ciorici Aurelia se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță